

Digitale frankeerstroken in Nederland

In Amerika zijn ze allang heel gewoon, de digitale frankeerstroken. Marktleider is Stamps.com, gevolgd door Endicia.com en E-Stamp. In Nederland is hiermee een begin gemaakt in 2000. Het werkt eenvoudig. Men kan een contractje met de Post afsluiten en zelf thuis frankeerstroken uitprinten van de gewenste waarden. Betaling gaat via een doorlopende machtiging voor het afschrijven van het frankeertegoed. Al met al zijn de kosten van dit pakket niet echt voordelig voor klein gebruik, maar grotere afnemers werken er wel mee.

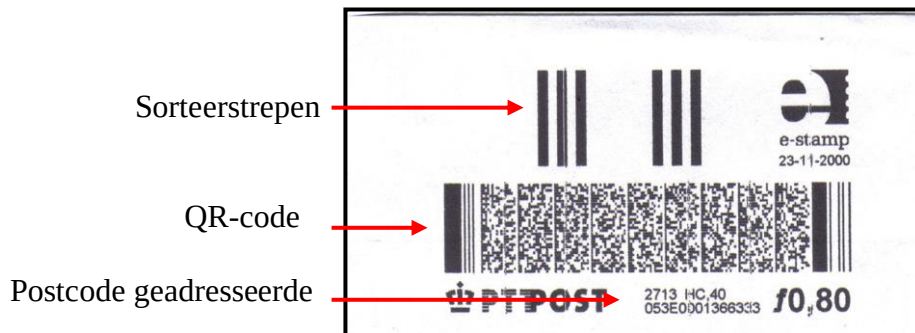
Het aardige in ons land is dat de opeenvolging van nieuwe namen van ons nationale postbedrijf in de afgelopen twee decennia nu juist aan die frankeerstroken mooi is af te lezen. Begonnen met PTT, passeren achtereenvolgens TPG, TNT en meer recent PostNL de revue. Graag loop ik hieronder die ontwikkeling even langs.

1. PTTPOST

In 2000 en 2001 zijn er op bescheiden schaal vier pilots gehouden met zakelijke en particuliere deelnemers, die zich daarvoor konden aanmelden. De pilots zijn na verloop van tijd alledrie gestaakt.

AFB.1 toont een strook van 23-11-2000 van de pilot van het Amerikaanse bedrijf E-stamp.

De zes verticale strepen bovenaan zorgen voor de herkenning van dit soort frankering in het sorteerproces. De datum rechts geeft niet alleen aan wanneer de strook is geprint. Hij moet ook op die datum worden gebruikt. De blokken met de vele figuurtjes daaronder zijn de QR-code. In die figuurtjes zitten gegevens van de afzender en de geadresseerde (postcode en huisnummer), de datum van uitprinten, het tarief en een digitale handtekening. Uiteraard was de waarde in die periode nog in guldens tot aan de invoering van de euro op 1 januari 2002.

Afb.1: pilot E-stamp

Een andere aanbieder was Neopost “ProMail”, die zelfklevende stroken verstrekke met links in mini-letters eindeloos herhaald NEOPOSTONLINE (AFB.2A en B).

Afb.2A en B: NEOPOSTONLINE

PTT POST koos tenslotte voor het programma van EasyStamp met de slogan **Likken wordt Klikken!** (**AFB.3**). De introductiedatum was 25-10-2001. Met dit systeem is tot 01-09-2009 gewerkt. Meest opmerkelijke verandering na de proefperiode is dat de QR-code nu bestaat uit een vierkant verdeeld in vier kleinere vierkanten.

Afb.3: likken wordt klikken

Verzamelaars wijken in diverse opzichten af van “normale” consumenten, maar één van de belangrijkste verschillen is wel dat je als “normale” klant perfecte producten wenst, terwijl je als verzamelaar al je zintuigen aanwendt om afwijkingen op te sporen en vervolgens te koesteren. Welnu, enkele daarvan wil ik hierna onder de aandacht brengen, al is het echt wel zoeken. Storingen kwamen namelijk maar incidenteel voor. Er zijn mij bij voorbeeld geen EasyStamp-stroken bekend waarop de QR-code of de sorteerstrepen ontbreken. Wel trof ik een strook van 14-04-2002 aan, waarop het €-teken ontbreekt, 4½ maand na de invoering van de euro (**AFB.4**).

Afb.4: zonder €-teken

2. TPGPOST

Op 1 mei 2002 ging PTTPOST over in TPGPOST en na verloop van tijd had dat ook zijn uitwerking op het postlogo op de frankeerstroken, zoals op die van 30-08-2002 (**AFB.5**). Niettemin kwam ik later een strook van 06-12-2006 tegen waarop nog het oude PTTPOST stond (**AFB.6**).

Afb.5: TPGPOST

Afb.6: PTTPOST in 2006

Sommige afwijkingen kwamen af en toe langs. Het is niet duidelijk of die bijvoorbeeld werden veroorzaakt door een omgevallen bitje in de software op de pc of als gevolg van de instelling van lettertype en lettergrootte door de gebruiker. Zie bijvoorbeeld de rommelige opdruk op de strook van 19-10-2003 (**AFB.7**). Let bijvoorbeeld op het uitgerekte TPGPOST en de verschuiving van datum, postcode en € 0,39 naar links in relatie tot de verticale sorteerstrepen.

Afb.7: rommelige opdruk

In een ander geval is iets mis gegaan met het euroteken. (□ in plaats van €) in **AFB.8**. Dit kan komen doordat deze beide symbolen in het computerprogramma naast elkaar liggen. Met .ALT 0127 maak je het blokje □ met ALT 0128 het euroteken €.

Afb.8: □ in plaats van €

Meermalen kwam de merkwaardige drukfout van de letter **a** voor in plaats van TPGPOST (**AFB.9**). Ook opvallend is dat in 'Nederland' de klinkers 'vastzitten' aan de letters ervoor.

Afb.9: a

Ne de la aan elkaar geprint

Slechts één keer vond ik een brief met naast de rechtstreeks op de brief geprinte tekst ook een kleurenfoto (*afb.9a*). Een detail: de frankering is € 0,29, het lage Kersttarief in 2005.

Afb.9a: opdruk met foto van een hond

Op een strook van 06-04-2006 kwam een verschoven druk voor, waarbij een deel van de volgende strook is meegeprint (**AFB.10**).

Afb.10: verschoven druk

De lettergrootte speelde de printer parten op de strook van 03-01-2008 in **AFB.11**. Door een te grote letterinstelling past TPGPOST er niet meer op. Ook de postcode, de waarde en Nederland zijn niet afgedrukt.

Afb.11: TPGPOST half

Eenmaal trof ik een strook met normale lettergrootte, waarop het onderste deel van de QR-code en de postcode waarde en Nederland niet zijn gedrukt. (**AFB.12**).

Afb.12: deeldruk

Ook vond ik twee stroken, waarop de datum en de adresgegevens op de een of andere manier naar rechts toe in elkaar gedrukt lijken te zijn. Opvallend is ook de brede tekst **N e d e r l a n d** met direct aansluitend het tarief (geen tussenruimte) (**AFB.13**).

Afb.13: ineengedrukte tekst

Daarmee zijn er drie typen 'Nederland' bekend en wel als volgt:

Afb.3

Nederland

Afb.9

Nederland

Nederland

Afb.13

Indien de afzender een fantasiepostcode van de geadresseerde in het programma inbrengt (0000 XX, 0) zoals op de strook van 06-04-2009 (**AFB.14**), is er geen controlemiddel om dit te corrigeren. Kennelijk wordt dit gewoon in de QR-code geaccepteerd.

Afb.14: fantasiepostcode

Nu en dan kwamen er stroken van transparant materiaal voor waarop de opdruk zich kennelijk gewoon heeft weten te hechten (**AFB.15**). Zie ook afb.17.

Afb.15: transparant

3. TNT post

Weliswaar is de organisatie TNT post op 16 oktober 2006 ontstaan, maar die naam is daarna nooit op de frankeerstroken van EasyStamp ingevoerd. Dat bleef nog bijna drie jaar TPGPOST. Op 1 september 2009 is het gebruik van de EasyStamp stroken beëindigd.

Per 1 september 2009 maakt TNT post gebruik van een nieuwe applicatie, die wordt toegelicht op de website <https://digitalepostzegel.postnl.nl/>. Daarbij maakt de klant gebruik van een DYMO printer die slankere, zelfklevende frankeerstroken op onderpapier print (**AFB.14**).

Afb.14: DYMO printer met proefstrook

Verschillen met de EasyStamp stroken zijn (**AFB.15**):

Afb.15: TNT post

- Er staat geen datum meer op de stroken.
- NEDERLAND komt nu in hoofdletters.
- Het getal eronder is het klantnummer van de abonnee. Alle nummers beginnen met 100, gevolgd door vijf volgnummers.
- De postcode van de geadresseerde komt niet meer voor.
- Het logo is voor het eerst TNT post.
- Er zit geen spatie meer tussen het €-teken en de waarde (voorheen € 0,39, nu €0,44).
- De QR-code bestaat maar uit één in tweeën gedeelde rechthoek, geen vierkanten meer.

De stroken verschijnen ook met **PRIORITY** print voor buitenlandse bestemmingen (**AFB.16**)

Afb.16: PRIORITY

Met name het ontbreken van de datum maakt de stroken minder interessant voor een verzameling. Bovendien lijkt deze applicatie veel betrouwbaarder. Ik heb nagenoeg geen afwijkingen kunnen vaststellen. Wel ben ik enkele malen een strook tegengekomen van transparant materiaal, zoals eerder in afb.14 (**AFB.17**).

4. PostNL

TNT post heeft de behandeling van brieven en pakketten op 31 mei 2011 gesplitst. Sindsdien wordt brievenpost behandeld door een organisatie die de naam PostNL kreeg.

De naam TNT post bleef echter nog geruime tijd op de frankeerstroken staan. Pas in 2012 wordt de naamswijziging op de frankeerstroken doorgevoerd. **AFB.18** toont een enveloppe, gestempeld op 2 JAN 2012, met TNT post strook, gevolgd door de enveloppe in **AFB.19**, gestempeld 6 JAN 2012, maar nu met PostNL logo. Beide stroken hebben het tarief €0,50, dat sinds 1 januari 2012 van kracht was voor een brief tot 20 gram.

Afb.18 en 19: van TNT post naar PostNL

Net als bij de TNT Post-stroken kon PRIORITY worden bijgedrukt op de PostNL-strook (**AFB.20**).

Afb.20: PRIORITY

In oktober 2012 bleek dat de vette tekst PostNL op de frankeerstroken was vervangen door het logo, zoals linksboven op de brieven in **AFB.18 en 19** staat. Alleen is de boven- en onderzijde van het logo afgesneden (**AFB.21A en B**)

Afb.21a: afgesneden logo

Afb.21b: PostNL-logo

Het Kersttarief was in 2012 €0,40. Het PostNL-logo is half verkleind weergegeven en in de vrijkomende ruimte zijn twee sterren en twee kerstbomen gedrukt (**AFB.22**).

Afb.22: Kersttarief 2012

Op 2 januari 2013 bleek het Kerstmotief alweer te zijn vervangen door het gewone PostNL-logo (**AFB.23**). Dat gebeurt on line, zonder dat de abonnee daarop invloed heeft. Met ingang van 1 januari 2013 is het binnenlandse brieftarief verhoogd van €0,50 naar €0,54.

Afb.23: nieuw tarief 2013 € 0,54.

In de loop van 2013 trof ik een strook aan met een heel klein letter- en cijfertype (**AFB.24**). Op de eerdere TNT post en PostNL stroken heb ik dat type niet gezien.

Afb.24: mini-lettertype

Op een strook uit augustus 2013 met eveneens mini-letters ontbraken ook nog eens de 2x drie verticale zwarte balkjes (**AFB.25**).

Afb.25: zonder zwarte balkjes

Tussen 2013 en 2017 heb ik geen noemenswaardige bijzonderheden geconstateerd. Elk jaar stegen de tarieven en elk jaar waren er tijdelijk frankeerstroken met het kersttarief en de print van twee sterren en twee kerstboompjes.

Zoals uit alle afbeeldingen hiervóór blijkt, worden de frankeerstroken in beginsel niet gestempeld. Toch is het mijns inziens juist aardig om de abusievelijk wél in een sorteercentrum gestempelde brieven te verzamelen. Immers, bij het ontbreken van een datum op de frankeerstroken zelf kan dan ten minste de datum van gebruik en het bijbehorende tarief worden gedocumenteerd, zoals €0,69 op 5 X 15 in **AFB.26**.

Afb.26: stempeling

5. Nieuwe opmaak PostNL-frankeerstroken

Medio november 2017 is de opmaak van de stroken gewijzigd (**AFB.27**). De 2x drie zwarte sorteerbalkjes zijn verdwenen, maar de datum is terug. Het binnenlandse tarief bij gebruik van deze frankeerzegels was in 2017 €0,75 (3 cent korting dus). In 2018 is dit tarief opgetrokken naar €0,80.

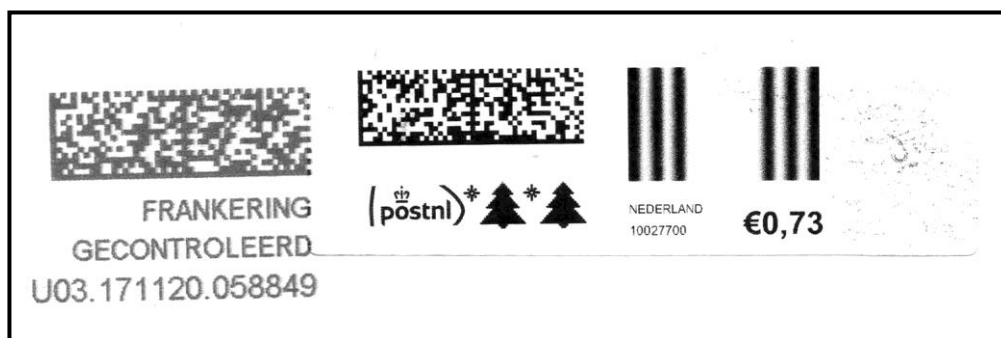
Afb.27: gewijzigde opmaak

Het buitenlandtarief levert geen korting op: €1,33 in 2017 en €1,38 in 2018. Opmerkelijk is dat de nieuwe opmaak met het buitenlandtarief en de datum wel voorkomt op de SPECIMEN-versie van de frankeerstroken, maar niet op de buitenlandfrankeerstrook zelf. Bovendien blijkt deze strook kopstaand uit de printer te komen. (**AFB.28**).

Afb.28: buitenlandtarief

Op 20 november 2017 is het Kersttarief weer in werking getreden, dit jaar €0,73. Ook deze opmaak is niet vernieuwd: dezelfde twee sterren en twee kerstboompjes. Wel is op het briefstukje in **AFB.29** de datering bij toeval mooi gedocumenteerd met het stempel FRANKERING GECONTROLEERD. Na U03 geven de cijfers 171120 de datum aan: 20 november 2017 achterstevoren.

Afb.29: Kersttarief 2017

Hopelijk is dit het begin van wat andere bijzonderheden op dit terrein, dat zich enigszins in de schaduw van de dagelijkse postale gang van zaken afspeelt.

Tarieven	Normaal	Kerst	
2001	€ 0,39		PTTPOST
2002	€ 0,39		PTTPOST wordt TPGPOST
2003	€ 0,39		
2004	€ 0,39		
2005	€ 0,39	€ 0,29	
2006	€ 0,39	€ 0,29	
2007	€ 0,44	€ 0,29	
2008	€ 0,44	€ 0,34	
2009	€ 0,44	€ 0,34	TPGPOST wordt TNT post
2010	€ 0,44	€ 0,34	
2011	€ 0,46	€ 0,36	
2012	€ 0,50	€ 0,40 *	TNT post wordt PostNL
2013	€ 0,54	- - -	
	€ 0,60	€ 0,55 *	
2014	€ 0,64	€ 0,59 *	
2015	€ 0,69	€ 0,64 *	
2016	€ 0,73	€ 0,68 *	

2017	€ 0,75	€ 0,73 *
2018	€ 0,80	einde Kerststroken
2019	€ 0,83	
2020	€ 0,91	
2021	€ 0,96	

- Stroken met Kerstmotief (2 sterren en 2 kerstbomen)